

IJTIMOIIY-GUMANITAR SOHADA ILMIY-INNOVATSION TADQIQOTLAR

ILMIY METODIK JURNALI

VOL.3 № 3

2026

BOSHLANG'ICH SINFLARDA TASVIRIY SAN'AT DARSLARINI TASHKIL ETISHNING ZAMONAVIY METODIK YONDASHUVLARI

Axmedbekova Maxpuza Kaxarovna
Farg'ona davlat universiteti, o'qituvchi

Annotatsiya

Mazkur maqolada boshlang'ich sinflarda tasviriy san'at darslarini tashkil etishning zamonaviy metodik yondashuvlari ilmiy-sharh usulida tahlil qilinadi. Tadqiqotda tasviriy san'at ta'limining bugungi ta'lim paradigmasidagi o'rni, uning kreativ fikrlash, estetik did, emotsional-intellektual rivojlanish va fanlararo integratsiyaga ta'siri yoritiladi. Xususan, kompetensiyaviy yondashuv, learner-centered approach (o'quvchiga yo'naltirilgan yondashuv), integrated learning (integratsiyalashgan ta'lim), project-based learning (loyiha asosida o'qitish), inquiry-based learning (izlanishga asoslangan o'qitish), differentiated instruction (differensial ta'lim), digital pedagogy (raqamli pedagogika) va formative assessment (formatif baholash) kabi yondashuvlarning mazmuni ochib beriladi. Maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarining yosh va psixologik xususiyatlariga mos dars dizayni, metodik vositalar, baholash mezonlari hamda o'qituvchi kompetensiyalariga alohida e'tibor qaratiladi. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, zamonaviy metodik yondashuvlar tasviriy san'at darsini reproduktiv faoliyatdan ijodiy, refleksiv va kommunikativ faoliyatga aylantiradi; natijada o'quvchining estetik qarashi, tasviriy tafakkuri va shaxsiy ifoda imkoniyatlari kengayadi.

Kalit so'zlar: tasviriy san'at ta'limi, boshlang'ich ta'lim, metodik yondashuv, kompetensiyaviy ta'lim, kreativ fikrlash, integratsiya, differensial ta'lim, raqamli pedagogika, formatif baholash, estetik tarbiya.

СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОРГАНИЗАЦИИ УРОКОВ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО ИСКУССТВА В НАЧАЛЬНЫХ КЛАССАХ

Ахмедбекова Махпуза Кахаровна
Ферганский государственный университет, преподаватель

Аннотация

В данной статье научно-обзорным методом анализируются современные методические подходы к организации уроков изобразительного искусства в начальных классах. Рассматривается роль художественного образования в современной образовательной парадигме, его влияние на развитие креативного мышления, эстетического вкуса, эмоционально-интеллектуального развития и межпредметной интеграции. Раскрывается содержание таких подходов, как компетентностный подход, ориентированное на ученика обучение, интегрированное обучение, проектное обучение, обучение на основе исследования, дифференцированное обучение, цифровая педагогика и формативное оценивание. Особое внимание уделяется дизайну урока с учетом возрастных и психологических особенностей младших школьников, методическим средствам, критериям оценивания и профессиональным компетенциям учителя. Анализ показывает, что современные методические подходы превращают урок изобразительного искусства из репродуктивной деятельности в творческую, рефлексивную и коммуникативную, что расширяет эстетическое восприятие, художественное мышление и возможности самовыражения учащихся.

Ключевые слова: художественное образование, начальное образование, методический подход, компетентностное обучение, креативное мышление, интеграция,

дифференцированное обучение, цифровая педагогика, формативное оценивание, эстетическое воспитание..

MODERN METHODOLOGICAL APPROACHES TO ORGANIZING VISUAL ARTS LESSONS IN PRIMARY GRADES

Akhmedbekova Maxpuza Kakharovna
Fergana State University, Lecturer

Abstract

This article analyzes modern methodological approaches to organizing visual arts lessons in primary education using a scientific review method. The study highlights the role of art education in the modern educational paradigm and its impact on creative thinking, aesthetic taste, emotional-intellectual development, and interdisciplinary integration. In particular, the article explains the essence of approaches such as competency-based learning, learner-centered approach, integrated learning, project-based learning, inquiry-based learning, differentiated instruction, digital pedagogy, and formative assessment. Special attention is paid to lesson design appropriate to the age and psychological characteristics of primary school students, methodological tools, assessment criteria, and teacher competencies. The analysis shows that modern methodological approaches transform visual arts lessons from reproductive activity into creative, reflective, and communicative processes, thereby expanding students' aesthetic perception, artistic thinking, and opportunities for personal expression.

Keywords: art education, primary education, methodological approach, competency-based education, creative thinking, integration, differentiated instruction, digital pedagogy, formative assessment, aesthetic education.

Boshlang'ich ta'lim bosqichi shaxsning keyingi intellektual, emotsional va estetik shakllanishiga zamin yaratadigan muhim davrdir. Ayniqsa, tasviriy san'at darslari o'quvchining atrof-muhitni kuzatishi, obrazli fikrlashi, his-tuyg'ularni vizual shaklda ifodalashi, rang, shakl, kompozitsiya va ritmni idrok etishi kabi ko'nikmalarni rivojlantiradi. Zamonaviy xalqaro yondashuvlarda san'at ta'limi faqat "chizishni o'rgatish" bilan cheklanmay, balki culture and arts education ecosystem, ya'ni ta'lim, madaniyat, identitet, muloqot va ijodiy tafakkurni bog'lovchi tizim sifatida talqin qilinmoqda. UNESCO 2024-yilgi Framework hujjatida madaniyat va san'at ta'limi formal, noformal va informal ta'limni qamrab oluvchi, offline, online, distance va blended formatlarda amalga oshiriladigan keng pedagogik maydon sifatida tavsiflanadi. OECD materiallarida esa kreativ fikrlash murakkab, raqamlashtirilgan va global jamiyatda asosiy ko'nikmalardan biri sifatida talqin qilinadi. Shu ma'noda boshlang'ich sinf tasviriy san'at darslarini yangicha metodik asosda tashkil etish dolzarb pedagogik muammoga aylanmoqda.

Mazkur muammo, avvalo, an'anaviy darslarda ko'pincha namunaga qarab nusxa ko'chirish, barcha o'quvchilarga bir xil topshiriq berish, natijani faqat tayyor rasm sifati bilan baholash kabi yondashuvlar ustunligi bilan izohlanadi. Bunday amaliyot o'quvchi shaxsining individual badiiy tajribasini, tasviriy tafakkurdagi farqlarni, qiziqish va ehtiyojlarni to'liq hisobga olmaydi. Vaholanki, ilmiy manbalarda boshlang'ich sinflardagi tasviriy san'at amaliyoti sinf o'qituvchisining tushunchasi, kuzatuv, material tanlovi va dars jarayonini modellashtirish usuliga bevosita bog'liqligi ko'rsatilgan. L. Breslarning boshlang'ich maktabdagi vizual san'at bo'yicha uzoq muddatli kuzatuv tadqiqoti ham aynan tasviriy san'atning maktab amaliyotida qanday talqin qilinishi va o'qituvchi yondashuvi dars sifatiga kuchli ta'sir qilishini ko'rsatadi. Shuning uchun maqolaning maqsadi – boshlang'ich sinflarda tasviriy san'at darslarini tashkil etishning zamonaviy metodik yondashuvlarini tizimlashtirish, ularning didaktik imkoniyatlari va amaliy

samaradorligini yoritishdir. Tadqiqot obyekti – boshlang‘ich ta‘limdagi tasviriy san‘at darslari; tadqiqot predmeti – ushbu darslarni tashkil etishning zamonaviy metodik yondashuvlari, tamoyillari, vositalari va baholash mexanizmlari. Maqola vazifalari: zamonaviy yondashuvlar mohiyatini aniqlash; boshlang‘ich yosh xususiyatlari bilan uyg‘unligini ko‘rsatish; darsning mazmuni, metodlari va baholash tizimini tahlil qilish; amaliy takliflar ishlab chiqishdan iborat.

Boshlang‘ich sinflarda tasviriy san‘at darslarini tashkil etishning zamonaviy metodik yondashuvlari, avvalo, ta‘lim maqsadining o‘zgarishi bilan bog‘liq. An‘anaviy modelda maqsad tayyor ko‘nikmani egallash va “to‘g‘ri chizish” bo‘lgan bo‘lsa, zamonaviy modelda maqsad vizual savodxonlik (visual literacy), estetik sezgirlik, obrazli fikrlash, mustaqil qaror qabul qilish, ijodiy yechim taklif eta olish va o‘z ishini asoslab bera olish bilan belgilanadi. Bunda tasviriy san‘at darsi mahsulotga emas, jarayonga yo‘naltiriladi. O‘quvchi qanday rasm chizgani bilan bir qatorda, qanday kuzatgani, qanday tanlov qilgani, nimani his qilgani, nega aynan shu rang va kompozitsiyani tanlagani ham ahamiyat kasb etadi. OECD‘ning kreativ fikrlash bo‘yicha ishlanmalari ta‘kidlaganidek, maktab ta‘limida kreativlikni rivojlantirish mazmuniy bilimni inkor etmaydi; aksincha, o‘quvchiga yangi g‘oya yaratish, sinash, takomillashtirish va refleksiya qilish imkonini beradigan o‘quv muhitini talab etadi.

Zamonaviy metodik yondashuvlarning birinchi tayanchi kompetensiyaviy yondashuvdir. Bu yondashuvda tasviriy san‘at darsi faqat texnik mahoratni emas, balki kuzatuvchanlik, estetik tahlil, vizual ifoda, kommunikativ taqdimot va madaniy xabardorlikni birgalikda rivojlantiradi. O‘quvchi predmetni tasvirlash jarayonida nafaqat predmetning tashqi ko‘rinishini, balki uning xarakteri, muhitdagi o‘rni, hissiy ta‘siri va ramziy ma‘nosini anglashga o‘rganadi. Shu sababli kompetensiyaviy darslarda “narsani chizish” emas, “narsani kuzatish, his etish, talqin qilish va ifodalash” markazga chiqadi. UNESCO hujjatlarida san‘at ta‘limining boshqa fanlarni o‘zlashtirish, fuqarolik ishtiroki va shaxsiy rivojlanishni qo‘llab-quvvatlash salohiyati alohida ko‘rsatiladi; bu esa tasviriy san‘atni umumta‘limiy kompetensiyalar bilan integratsiyada ko‘rish zarurligini tasdiqlaydi.

Ikkinchi muhim yondashuv learner-centered approach, ya‘ni o‘quvchiga yo‘naltirilgan yondashuvdir. Boshlang‘ich sinf o‘quvchilari bir xil tempda rivojlanmaydi: ba‘zilari rang bilan erkin ishlaydi, boshqalari shaklga e‘tiborli bo‘ladi, ayrimlari esa tasavvuriy kompozitsiyada kuchliroq namoyon bo‘ladi. Shu bois zamonaviy darsda bir xil natijaga emas, individual badiiy trayektoriyaga e‘tibor qaratiladi. O‘qituvchi yagona “namuna” beruvchi emas, balki kuzatuvni tashkil qiluvchi, savol beruvchi, yo‘naltiruvchi va refleksiya uyg‘otuvchi fasilitatorga aylanadi. Masalan, “kuz faslini chizing” topshirig‘i o‘rniga “siz uchun kuz qaysi ranglar, shakllar va kayfiyat bilan esda qoladi?” kabi ochiq topshiriq berilishi o‘quvchini shaxsiy tajribaga tayangan holda vizual ifodaga undaydi. Bunday topshiriqlar ijodiy xavfsizlikni oshiradi, noto‘g‘ri javob qo‘rquvini kamaytiradi va o‘quvchining san‘atga nisbatan ichki motivatsiyasini kuchaytiradi.

Uchinchi yo‘nalish integratsiyalashgan ta‘limdir. Zamonaviy maktabda tasviriy san‘at boshqa fanlardan ajralgan holda emas, ular bilan mazmuniy aloqada tashkil etilganda samaraliroq bo‘ladi. Masalan, ona tili darsidagi matn qahramonini vizual obrazga aylantirish, tabiatshunoslik darsida o‘simlik tuzilishini kuzatib botanika sketsi yaratish, matematika bilan geometrik shakllar asosida ornament tuzish, tarixiy-madaniy mavzularda milliy naqsh va amaliy san‘at elementlari bilan ishlash mumkin. UNESCO ham curriculum integration‘ni, ya‘ni madaniyat va san‘atdan ta‘lim vositasi sifatida boshqa fanlar bilan bog‘liq holda foydalanishni muhim mezon sifatida ko‘rsatadi. Integratsiya o‘quvchida bilimlarning parchalanib qolishini kamaytiradi, tasviriy san‘atni real hayot bilan bog‘laydi va tasviriy faoliyatning ma‘nosini kuchaytiradi. Ayniqsa, boshlang‘ich yoshda tasvir, so‘z, harakat va predmetli amaliyotning birligi ta‘lim samaradorligini oshiradi.

To‘rtinchi yondashuv inquiry-based learning, ya‘ni izlanishga asoslangan o‘qitishdir. Tasviriy san‘atda bu yondashuv o‘quvchini tayyor qoidani takrorlashga emas, balki kuzatish, savol

berish, tajriba o'tkazish va xulosa chiqarishga olib keladi. Masalan, "Qaysi ranglar bir-biri bilan sokin kayfiyat beradi?", "Yorug'lik qaysi tomondan tushsa, predmet ko'rinishi qanday o'zgaradi?", "Bir xil predmetni turli rakursdan chizganda kompozitsiya nima uchun o'zgaradi?" kabi savollar darsni tadqiqot xarakteriga olib kiradi. Bu yondashuv bolada tasviriy qarorni ongli tanlashni rivojlantiradi. O'quvchi tasviriy faoliyatni "o'qituvchi aytganini bajarish" emas, balki "ko'rib, taqqoslab, sinab, topish" jarayoni sifatida qabul qila boshlaydi. Shunday darslarda xato salbiy holat emas, balki qidiruvning tabiiy qismi sifatida ko'riladi. OECD'ning kreativlik bo'yicha ishlanmalari ham ijodiy muhitda sinash, xatoni tahlil qilish va qayta ko'rib chiqish jarayonlari muhimligini ta'kidlaydi.

Beshinchi yo'nalish project-based learning, ya'ni loyiha asosida o'qitishdir. Boshlang'ich sinf darajasida loyiha kichik va amaliy bo'lishi lozim: "Mening mahallam", "Fasllar galereyasi", "Milliy naqshlar albomi", "Sinf uchun ekologik plakat", "Oilam tarixidan vizual hikoya" kabi. Loyiha yondashuvi tasviriy san'atni individual topshiriqdan hamkorlikdagi mahsulotga aylantiradi. Unda rejalashtirish, material tanlash, vazifalarni taqsimlash, tayyor ishni taqdim qilish va muhokama qilish ko'nikmalari shakllanadi. Ayniqsa, boshlang'ich bosqichda sinfiy ko'rgazma, mini-portfoliolar, plakat va kollajlar orqali loyiha natijasini ijtimoiylashtirish o'quvchilarning javobgarligi va o'z ishiga nisbatan faxr tuyg'usini kuchaytiradi. UNESCO va OECD manbalarida san'at ta'limining muloqot, hamkorlik va shaxsiy faollikka ta'siri qayd etilishi loyiha yondashuvining dolzarbligini kuchaytiradi.

Oltinchi yo'nalish differensial va inklyuziv yondashuvdir. Tasviriy san'at darsi turli qobiliyat, qiziqish va ehtiyojga ega o'quvchilarni jalb etish uchun qulay maydondir, biroq bu o'z-o'zidan sodir bo'lmaydi. O'qituvchi topshiriq murakkabligini, material turini, vaqtni, yordam darajasini va natijani ifodalash usulini moslashtirishi kerak. Masalan, bir guruh o'quvchi predmetga qarab rasm chizsa, boshqa guruh shu mavzu bo'yicha kollaj yoki rangli qog'oz kompozitsiyasi yaratishi mumkin. Ko'rish, motorika yoki nutq bilan bog'liq qiyinchiliklari bo'lgan bolalar uchun ham vizual va taktil materiallar, shablonlar, qadam-baqadam yo'riqnoma, juftlikda ish, multimodal tushuntirish usullari qo'llanishi mumkin. Shu tariqa tasviriy san'at darsi "kim yaxshi chiza oladi?" degan tanlov emas, balki "har kim o'z imkoniyati bilan ishtirok eta oladigan" ta'limiy muhitga aylanadi.

Yettinchi yondashuv digital pedagogy, ya'ni raqamli pedagogika bilan bog'liq. Zamonaviy boshlang'ich ta'limda raqamli vositalar tasviriy san'at darsining o'rnini bosishi kerak emas; ular kuzatish, taqqoslash, ilhomlanish, kompozitsiyani oldindan rejalashtirish va natijani taqdim etishni kuchaytiruvchi yordamchi vosita bo'lishi lozim. Masalan, elektron taqdimotlar orqali rassomlar asarlarini tahlil qilish, rang uyg'unligini ekranda solishtirish, bosqichli video-yo'riqnomalardan foydalanish, raqamli portfoliolar tuzish, sinf galereyasini virtual shaklda jamlash, planшет yoki oddiy grafik ilovalar yordamida eskiz ishlash mumkin. 2025-yilgi tadqiqotlar san'at integratsiyasini digital tools bilan birlashtirish boshlang'ich ta'limda meaningful learning, ya'ni mazmunli o'rganishni kuchaytirishi mumkinligini ko'rsatadi. Biroq bunda ekran faoliyati bilan real materiallarda ishlash o'rtasidagi muvozanat saqlanishi muhim. Chunki bolalikdagi tasviriy tajriba qalam, bo'yoq, qog'oz, faktura va qo'l harakati bilan chambarchas bog'liq.

Tasviriy san'at darsini samarali tashkil etishda metod tanlash bilan bir qatorda dars strukturasini qayta ko'rish ham zarur. Zamonaviy dars, odatda, besh bosqichli modelga yaqinlashadi: motivatsiya va sezgirlashtirish; kuzatish yoki muammo qo'yish; amaliy ijodiy faoliyat; taqdimot va muloqot; refleksiya va baholash. Motivatsiya bosqichida qisqa vizual stimul, hikoya, predmet, tabiat materiali yoki rassom asari qo'llanishi mumkin. Kuzatish bosqichida o'quvchi diqqatni nimaga qaratishi, qanday savollar asosida idrok etishi belgilanadi. Amaliy bosqichda o'qituvchi ko'proq individual maslahat beradi. Taqdimot bosqichida o'quvchilar ishlarini ko'rsatib, tanlov sababini tushuntiradi. Refleksiya esa "menga nima muvaffaq bo'ldi?",

“nimani boshqacha qilgan bo‘lardim?” kabi savollar asosida olib boriladi. Bunday model darsni faollashtiradi va o‘quvchining vizual faoliyatini og‘zaki va metakognitiv faoliyat bilan birlashtiradi.

1-jadval. Quydagi jadval zamonaviy metodik yondashuvlarning didaktik mazmunini umumlashtiradi.

Yondashuv	Asosiy maqsad	Darsdagi usullar	tipik	Kutiladigan natija
Kompetensiyaviy yondashuv	Vizual savodxonlik va estetik kompetensiyani rivojlantirish	kuzatish, tahlil, talqin, vizual ifoda		ongli tasviriy faoliyat, estetik tahlil
O‘quvchiga yo‘naltirilgan yondashuv	Individual badiiy trayektoriyani qo‘llab-quvvatlash	ochiq topshiriq, tanlov imkoniyati, fasilitatsiya		motivatsiya, mustaqillik, o‘zini ifodalash
Integratsiyalashgan ta‘lim	Tasviriy san‘atni boshqa fanlar bilan bog‘lash	matnni tasvirlash, tabiat kuzatuvi, geometrik kompozitsiya		mazmunlararo bog‘liqlik, chuqurroq anglash
Izlanishga asoslangan o‘qitish	Tajriba va kashfiyot orqali o‘rganish	savol-javob, taqqoslash, sinov, kuzatuv		tahliliy va ijodiy fikrlash
Loyiha asosida o‘qitish	Hamkorlikdagi ijodiy mahsulot yaratish	kollaj, sinf ko‘rgazmasi, plakat, portfolio		jamoaviy ish, taqdimot, javobgarlik
Differensial ta‘lim	Turli imkoniyatdagi o‘quvchilarni qamrab olish	ko‘p variantli topshiriq, moslashtirilgan material		inklyuziv ishtirok, ta‘limda muvaffaqiyat hissi
Raqamli pedagogika	Vizual tahlil va taqdimotni kuchaytirish	video, virtual galereya, digital portfolio		multimodal o‘rganish, aks ettirish va hujjatlashtirish
Formatif baholash	Jarayonni qo‘llab-quvvatlovchi baholash	rubrika, self-assessment, peer feedback		refleksiya, o‘shish dinamikasi, sifatli orqaga aloqa

Jadvaldan ko‘rinadiki, yondashuvlar alohida emas, balki o‘zaro integratsiyada samara beradi. Masalan, loyiha asosida o‘qitish ko‘pincha differensial ta‘lim, formatif baholash va raqamli portfoliolar bilan birga ishlatiladi.

Baholash masalasi tasviriy san‘at metodikasining eng nozik qismidir. An‘anaviy baholashda ko‘pincha ishning “chiroyliligi” yoki namuna bilan o‘xshashligi asos qilib olinadi. Zamonaviy metodikada esa formatif baholash ustun bo‘lishi lozim: baholash o‘quvchini saralash emas, uni rivojlantirishga xizmat qilishi kerak. Shu sababli mezonlar oldindan aniq belgilanadi: g‘oya originalligi, kuzatuv aniqligi, rang va shakl tanlovi, kompozitsion yaxlitlik, topshiriqqa moslik, mustaqillik darajasi, o‘z ishini izohlash qobiliyati kabi. O‘quvchining o‘zini baholashi va tengdoshlar fikri ham muhim. OECD materiallarida o‘qituvchilarning bir qismi kreativlikni ishonchli baholash qiyin deb hisoblashi qayd etiladi; demak, tasviriy san‘at o‘qituvchisiga baholash rubrikalarini ishlab chiqish, natijadan ko‘ra o‘shish dinamikasini ko‘rish va og‘zaki-motivatsion feedback berish ko‘nikmalari zarur.

Tasviriy san‘at darslarining samaradorligi o‘qituvchining professional kompetensiyasiga ham bog‘liq. Zamonaviy metodik yondashuvlarni amalga oshira oladigan o‘qituvchi faqat rasm

texnikalarini bilishi bilan cheklanmaydi; u bolalar psixologiyasini tushunadi, vizual material tanlaydi, savol bera oladi, refleksiv muloqot tashkil etadi, sinfda estetik va emotsional xavfsizlik muhitini yaratadi. Bundan tashqari, u san'at tarixidan, milliy bezak va amaliy san'atdan, mahalliy madaniy kontekstdan unumli foydalanadi. O'zbekiston sharoitida milliy naqsh, xalq amaliy bezak san'ati, miniatyura elementlari, tabiat manzaralari va mahalliy madaniy timsollarni boshlang'ich sinf darslariga moslashtirish muhim metodik rezerv hisoblanadi. Bu nafaqat estetik didni, balki madaniy identifikatsiya va qadriyatlarga hurmatni ham mustahkamlaydi.

Tasviriy san'atning emotsional va ijtimoiy ta'siri ham zamonaviy metodikani asoslaydigan omillardan biridir. 2021-yilgi tadqiqotlar boshlang'ich maktab o'quvchilarida vizual san'at ta'limi social-emotional learning ko'rsatkichlariga ijobiy ta'sir ko'rsatishi mumkinligini ko'rsatgan. Bu holat san'at darslarini faqat estetik emas, balki shaxsiy barqarorlik, o'zini ifoda etish va empatiya rivojiga xizmat qiluvchi makon sifatida ko'rish imkonini beradi. Ayniqsa, boshlang'ich yoshda rasm bola uchun nutq bilan to'liq ifodalanmaydigan kechinmalarni tashqi shaklga chiqarish vositasidir. Shu sababli darsda bolalarning ishlari ustidan qo'pol tanqid emas, ehtiyotkor, qo'llab-quvvatlovchi va rivojlantiruvchi muloqot tashkil etilishi kerak.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, boshlang'ich sinflarda tasviriy san'at darslarini tashkil etishning zamonaviy metodik yondashuvlari mazkur fan mazmunini sezilarli darajada kengaytiradi. Tasviriy san'at endi faqat texnik rasm mashqi emas, balki estetik idrok, obrazli tafakkur, kreativ fikrlash, kommunikativ ifoda, refleksiya va madaniy xabardorlikni rivojlantiruvchi integrativ ta'lim maydoniga aylanmoqda. Kompetensiyaviy, o'quvchiga yo'naltirilgan, integratsiyalashgan, izlanish va loyiha asosidagi, differensial hamda raqamli yondashuvlar birgalikda qo'llanganda darsning samaradorligi ortadi. Bunda natijaning o'zi emas, unga olib kelgan ijodiy jarayon, tanlov va refleksiya ham pedagogik ahamiyat kasb etadi. Shundan kelib chiqib, quyidagi takliflar ilgari suriladi: birinchidan, boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarini tasviriy san'at bo'yicha zamonaviy metodik kompetensiyalar asosida qayta tayyorlash va malaka oshirish tizimini kuchaytirish; ikkinchidan, darslik va metodik qo'llanmalarda ochiq, ijodiy, differensial topshiriqlar ulushini ko'paytirish; uchinchidan, baholashda formatif mezonlar va portfolioga asoslangan yondashuvni keng joriy etish; to'rtinchidan, tasviriy san'atni ona tili, tabiatshunoslik, matematika va milliy madaniyat bilan integratsiyada loyihalash; beshinchidan, raqamli vositalardan me'yoriy va maqsadli foydalanib, real badiiy materiallar bilan ishlashni saqlab qolish; oltinchidan, milliy badiiy meros elementlarini boshlang'ich sinf metodikasiga tizimli ravishda kiritish maqsadga muvofiqdir. Ana shunda tasviriy san'at darsi o'quvchini nusxa ko'chirishga emas, ko'rishga, his qilishga, anglashga va yaratishga o'rgatadigan haqiqiy rivojlantiruvchi muhitga aylanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Bresler L. Visual art in primary grades: A portrait and analysis // Early Childhood Research Quarterly. – 1992. – Vol. 7, No. 3. – P. 323–348.
2. Eisner E. W. The arts and the creation of mind. – New Haven : Yale University Press, 2002. – 272 p.
3. Lee H., Lee M. J. Visual art education and social-emotional learning of students in rural Kenya // International Journal of Educational Research. – 2021. – Vol. 108. – Article 101781.
4. Vahter E. Designing the learning process in visual art classes // Procedia – Social and Behavioral Sciences. – 2012. – Vol. 45. – P. 290–297.
5. Escala N. Arts integration with digital tools in primary schools // International Journal of Educational Technology in Higher Education. – 2025.